

Сільвейстр А.М., Моклюк М.О., Іванюк В.Ф.
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

Особливості підготовки учнів з фізики у новій українській школі

Виходячи з сучасних підходів нашої держави до проблеми освіти створюються нові умови для забезпечення інтересів кожної особистості, що спрямовані на розвиток її здібностей і обдарувань, духовно-морального вдосконалення і одночасної підготовки до вибору професії та її місця у суспільному житті. Сучасна школа дає підростаючому поколінню такий рівень загальної середньої освіти, який необхідний для оволодіння будь-якою професією в нинішніх умовах. Зміст освіти спрямований на всебічний розвиток особистості, який призводить до можливостей творчої самореалізації.

Нова українська школа (НУШ) [3] – це ключова реформа Міністерства освіти і науки. Головна мета – створити школу, у якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, як це відбувається зараз, а й вміння застосовувати їх у житті.

Ключовим напрямом розвитку сучасної школи є зосередження головної уваги на розвитку індивідуальних здібностей учнів. Єдність цілей і завдань освіти повинні органічно поєднуватися з різноманітністю шкіл, гнучкістю навчальних планів і програм, спиратися на передову педагогічну практику, новаторські методи навчання і виховання [2, с. 437, 438]. При такому підході необхідно спрямувати роботу шкіл на створення єдиної системи загальної середньої загальноосвітньої підготовки у поєднанні з індивідуальним розвитком учня. Тому важливим сучасним дидактичним принципом є принцип практичної спрямованості учнів, який спирається на технічну і технологічну основу виробництва. Цей принцип необхідно реалізовувати з врахуванням вимог розвитку суспільства (комп'ютеризація, нові технології тощо).

Важливе значення підготовці сучасного учня приділено у Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти [1]. Державний стандарт ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого, діяльнісного і

компетентнісного підходів, що реалізовані в освітніх галузях і відображені в результативних складових змісту базової і повної загальної середньої освіти.

Для сучасної школи характерні не «ЗУНівський» підхід до навчання, а компетентнісний, якому властиві суттєві компоненти, що складають компетенції. Таких компонентів можна виділити чотири: когнітивний, функціональний, психологічний, соціальний.

Це різні компоненти і оволодіння ними вимагає не тільки сприймання, розуміння, запам'ятовування, відтворення, дій за зразком, оцінюючої діяльності та багато чого іншого. Тому сучасний підхід до компетентнісного навчання полягає в тому, щоб використовуючи предметне викладання як основний спосіб структурування навчання, по-перше, впровадити його цілісним під час знайомства з навколишнім світом у дошкільному навчанні; по-друге, в середній школі виділити освітні області – природознавство, суспільствознавство, мистецтво та ін., побудовані на загальних основах і містять не тільки предметно побудовані, але і узагальнюючі курси. Компетентнісний підхід до навчання підводить до узагальнення уявлень про розвиток природи, суспільства і людини, сприяє формуванню єдиної наукової картини світу (синтез природничо-наукового і гуманітарного знання) та навіть єдиної картини світу (синтез науки, мистецтва, віри як ірраціонального знання і почуття).

Як зазначають автори праці [4, с. 165], що в умовах розвитку науково-технічного прогресу потребується гармонічний розвиток всіх функцій людського інтелекту. Випускник школи повинен володіти не тільки знанням фізики, але і здібністю до розуміння нових явищ, до самостійного застосування необхідних знань, в тому числі і у нових умовах. Ці вимоги можуть бути виконані під час гармонічного поєднання змісту і різних методів навчання.

Підготовка учнів з фізики у сучасній школі спирається на принцип практичної спрямованості, який реалізується відповідно через загальноприродничий та фізичний компоненти.

Загальноприродничий компонент забезпечує формування в учнів основи цілісного уявлення про природу і місце людини в ній, пропедевтичну

підготовку учнів до вивчення окремих навчальних предметів, що сприяє розвитку ціннісних орієнтацій учнів у різних сферах життєдіяльності та їх адекватній поведінці в навколишньому природному середовищі [1].

Фізичний компонент забезпечує усвідомлення учнями основ фізичної науки, засвоєння ними основних фізичних понять і законів, наукового світогляду і стилю мислення, розвиток здатності пояснювати природні явища і процеси та застосовувати здобуті знання під час розв'язання фізичних задач, удосконалення досвіду провадження експериментальної діяльності, формування ставлення до фізичної картини світу, оцінювання ролі знань фізики в житті людини і суспільному розвитку [1].

Таким чином, загальна освіта забезпечує формування і розвиток в учнів умінь і підходів, пов'язаних із гуманітарним та природничо-науковим мисленням.

Анотація. Розглядаються особливості підготовки учнів з фізики у Новій українській школі. З'ясовано, що для сучасної школи характерні не «ЗУНівський» підхід до навчання, а компетентнісний, якому властиві суттєві компоненти, що складають компетенції.

Ключові слова: Нова українська школа, цілі, завдання, компоненти, підходи, учні.

Література:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/1392-2011-p. – Дата звернення: 7.03.18. – Назва з екрану.

2. Лихачев Б. Т. Педагогика. Курс лекцій. Учебное пособие для студентов пед. учебн. Заведений и слушателей ИПК и ФПК / Б. Т. Лихачев. – М. : Прометей, 1992. – 528 с.

3. Нова українська школа [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>. – Дата звернення: 2.04.18. – Назва з екрану.

4. Совершенствование содержания обучения физике в средней школе / Под ред. В. Г. Зубова, В. Г. Разумовского, Л. С. Хижняковой; Научн.-исслед.

ин-т содержания и методов обучения. Акад. пед. наук СССР. – М. : Педагогика, 1978. - 176 с.

A. Silveistr, M. Moklyuk , V. Ivaniuk

Features of training physics students in a new Ukrainian school